

2 ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 38

Το ρωμαϊκό κράτος

Η Ρώμη αναπτύχθηκε γρήγορα. Για πολλά χρόνια η ζωή της πόλης - κράτους συνταράχθηκε από τη σύγκρουση πατρικίων και πληβείων. Στη διακυβέρνηση του κράτους μεγάλη δύναμη είχαν οι δύο ύπατοι, ενώ η σύγκλητος είχε έργο κυρίως συμβουλευτικό.

Η Ρώμη βρίσκεται στην κεντρική Ιταλία και είναι χτισμένη στις όχθες του ποταμού Τίβερη. Η πόλη αναπτύχθηκε γρήγορα χάρη στις εύφορες πεδιάδες γύρω και το εμπόριο. Ελληνικά και φοινικικά καράβια πλέοντας στον Τίβερη μετέφεραν άφθονα προϊόντα.

Τα παλιά χρόνια την πόλη διοικούσε ο βασιλιάς, ο οποίος είχε μεγάλη εξουσία. Μπορούσε να αποφασίζει ακόμη για τη ζωή και το θάνατο των υπηκόων του.

Αργότερα οι πατρίκιοι, όπως λέγονταν οι ευγενείς, έδωξαν το βασιλιά (509 π.Χ.) και κυβέρνησαν αυτοί για πολλά χρόνια. Μια άλλη κοινωνική τάξη ήταν οι πελάτες. Έτσι ονομάζονταν οι παλιοί κάτοικοι που είχαν λιγότερα δικαιώματα. Τελευταίοι ήταν οι πληβείοι οι οποίοι, για να αποκτήσουν δικαιώματα, ήρθαν σε σύγκρουση με τους πατρίκιους. Οι διαμάχες

εύφορος:

αυτός που παράγει πολλούς καρπούς, καρποφόρος, γόνιμος.

συμβουλευτικός:

αυτός που έχει σχέση με τη συμβουλή, αυτός που χρησιμεύει για να δίνει συμβουλές.

κράτησαν πολλά χρόνια. Όταν σταμάτησαν να υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σ' αυτές τις τάξεις, το κράτος της Ρώμης ηρέμησε και άρχισε γρήγορα να αναπτύσσεται.

Μεγάλη εξουσία είχαν οι δύο ύπατοι, οι οποίοι διοικούσαν το στρατό και έπαιρναν μέρος στις εκστρατείες. Για να μην αποκτήσουν όμως τόση δύναμη, ώστε να μπορούν να αλλάξουν το πολιτεύμα της Ρώμης, εκλέγονταν μόνο για ένα χρόνο. Στον καιρό της ειρήνης έρχονταν σε επαφή με τους αντιπροσώπους των άλλων κρατών για να ρυθμίσουν διάφορα θέματα.

Η σύγκλητος ήταν ένα συμβουλευτικό σώμα, το οποίο αποτελούσαν 300 πατρίκιοι. Ο λαός και οι ύπατοι σέβονταν τη γνώμη της και την έπαιρναν σοβαρά υπόψη τους.

Το ρωμαϊκό κράτος, αφού νίκησε τους γειτονικούς λαούς, άπλωσε σιγά σιγά την κυριαρχία του σ' όλη την ιταλική χερσόνησο.

2. Παράσταση που απεικονίζει άντρες της Συγκλήτου (Ρώμη, βωμός Ανγούστου)

3. Ο λόφος Παλατίνο όπου μεγάλωσαν, σύμφωνα με την παράδοση, ο Ρωμύλος και ο Ρέμος. Όταν η Ρώμη αναπτύχθηκε, οι πρώτοι βασιλιάδες έχτισαν εκεί όμορφα κτίρια, τα οποία από την ονομασία του λόφου ονομάστηκαν παλάτια.

παράθεμα 1 Ένας έξυπνος μύθος

Οι πληβείοι δεν ήταν ευχαριστημένοι από τον τρόπο με τον οποίο κυβερνούσαν οι πλούσιοι άρχοντες. Γι' αυτό εγκατέλειψαν τη Ρώμη και πήγαν να μείνουν σ' ένα γειτονικό λόφο. Τότε η Ρώμη έστειλε σ' αυτούς κάποιους σοφούς άνδρες, ανάμεσά τους και το Μενήνιο Αγρίππα, με σκοπό να τους πείσουν να επιστρέψουν. Ο Αγρίππας λοιπόν, για να τους ηρεμήσει, τους διηγήθηκε τον εξής μύθο: κάποτε τα μέλη του ανθρώπινου σώματος ξεσηκώθηκαν εναντίον της κοιλιάς, γιατί τάχα εκείνα δούλευαν μόνο, ενώ αυτή τεμπέλιαζε. Γρήγορα όμως τα μέλη άρχισαν να αισθάνονται αδυναμία, μαζί και η κοιλιά. Μάλιστα εκείνη γέλασε με την ανοησία τους, αλλά κι αυτά κατάλαβαν ότι η κοιλιά δεν ήταν τόσο άχρηστη όσο νόμιζαν. Πρόσφερε κι εκείνη κάτι, χωνεύοντας την τροφή και στέλνοντας τις θρεπτικές ουσίες σ' όλο το σώμα. Λαός και εξουσία πρέπει να είναι ενωμένοι, όπως τα μέλη του σώματος με την κοιλιά, για να υπάρχει προκοπή και ευτυχία. Ύστερα απ' αυτό πλούσιοι και φτωχοί συμφιλιώθηκαν και έζησαν ειρηνικά.

Πλούταρχος, Κοριολανός 6-7, αποσπάσματα (διασκευή)

παράθεμα 2 Μύθοι για τους Ρωμαίους και τη Ρώμη

Σύμφωνα με τη ρωμαϊκή παράδοση ο ήρωας της Τροίας Αινείας, μετά την καταστροφή της πατρίδας του, έφυγε με πολλούς συντρόφους του. Ύστερα από πολλές περιπλανήσεις στη θάλασσα, έφτασε στην Ιταλία, κυριέψε το Λάτιο και έγινε βασιλιάς της χώρας. Λέγεται λοιπόν ότι οι Ρωμαίοι κατάγονται από τους Τρώες και τον Αινεία. Απόγονοι του Αινεία ήταν οι δίδυμοι Ρωμύλος και Ρέμος. Οι Ρωμαίοι έλεγαν ότι, μόλις γεννήθηκαν τα δυο αδέρφια, ο θεός τους θέλησε να τα εξαφανίσει, για να μην του πάρουν την εξουσία μεγαλώνοντας. Έτσι τα έβαλε σ' ένα καλάθι και τα έριξε στο ποτάμι Τίβερη. Το ποτάμι όμως είχε πλημμυρίσει, τα νερά του παρέσυραν το καλάθι και το έφεραν στους πρόποδες του Παλατίνου λόφου. Εκεί βρήκε τα μωρά μια λύκαινα, τα θήλασε και τα έσωσε. Κατόπιν τα πήρε ένας βοσκός του θείου τους και τα μεγάλωσε μαζί με τη γυναίκα του. Τα παιδιά, όταν μεγάλωσαν, σκότωσαν τον κακό θείο τους και αποφάσισαν να χτίσουν δική τους πόλη. Μάλωσαν όμως για τον τόπο και ο Ρωμύλος σκότωσε το Ρέμο και στη συνέχεια ίδρυσε τη Ρώμη.

Πλούταρχος, Ρωμύλος 2, 3, 6, 8 και 9 αποσπάσματα, (διασκευή)

4. Ρέμος και Ρωμύλος, τα δύο μωρά που μεγάλωσαν πίνοντας το γάλα της λύκαινας (Ρώμη, Μουσείο Καπιτωλίου).

1. Ποιοι ήταν οι λόγοι που έκαναν την πόλη της Ρώμης να αναπτυχθεί γρήγορα;
2. Ποιο ήταν το πρώτο πολίτευμα της Ρώμης; Τι αλλαγές έγιναν μετά;